

Допомога по тимчасовій непрацездатності: норми законодавства та практичні питання

Наталія Онищенко

*завідувач сектору з питань застрахованих осіб та дитячої праці
департаменту з питань праці Держпраці*

Червень 2026 року

Правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, гарантії працюючим громадянам щодо їх соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, охорони їхнього життя та здоров'я визначає

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»

(ЗУ № 1105-XIV)

ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (ЗУ № 1105-XIV)

- В новій редакції з **1 січня 2023 року**. Пенсійний фонд України та його територіальні органи є правонаступниками Фонду соціального страхування України, його виконавчої дирекції, управлінь виконавчої дирекції Фонду та їх відділень.
- Нормативно-правові та розпорядчі акти Фонду соціального страхування України діють до затвердження відповідних рішень Пенсійним фондом України.
- *Наприклад: постанова правління ФССУ від 19.07.2018 № 13 «Про затвердження Положення про комісію (уповноваженого) із страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності»*

Види соціального страхування

- у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності
- від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності
- *медичне страхування*

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

За страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності надаються такі **види страхових виплат**:

- 1) допомога по тимчасовій непрацездатності, включаючи догляд за хворою дитиною, догляд за дитиною віком до 14 років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років на весь період надання реабілітаційної допомоги, за наявності медичного висновку про необхідність стороннього догляду за дитиною;
- 2) допомога по вагітності та пологах;
- 3) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли внаслідок нещасного випадку на виробництві).

(стаття 13

ЗУ № 1105-XIV)

Допомога по тимчасовій непрацездатності

Допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі **страхових виплат**, які повністю або частково **компенсують втрату заробітної плати (доходу)**, у разі настання страхового випадку
(стаття 15 ЗУ № 1105-XIV)

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

Допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі страхових виплат, які повністю або частково компенсують втрату заробітної плати (доходу), у разі настання одного з таких **страхових випадків**:

- 1) **тимчасова непрацездатність внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, а також тимчасова непрацездатність на період реабілітації внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві;**
- 2) догляд за хворою дитиною;
- 3) догляд за хворим членом сім'ї;
- 4) догляд за дитиною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за цією дитиною;
- 5) догляд за дитиною віком до 14 років або за дитиною з інвалідністю віком до 18 років на весь період надання реабілітаційної допомоги, за наявності медичного висновку про необхідність стороннього догляду за дитиною;
- 6) обмежувальні протиепідемічні заходи, встановлені місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування;
- 7) **перебування в самоізоляції, обсервації, тимчасових закладах охорони здоров'я (спеціалізованих шпиталях), закладах охорони здоров'я у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб, а також на локалізацію та ліквідацію їх епідемій та спалахів на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України;**
- 8) тимчасове переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу;
- 9) надання реабілітаційної допомоги з протезування та ортезування у стаціонарних умовах у реабілітаційних закладах, реабілітаційних відділеннях, підрозділах закладів охорони здоров'я.

Допомога по тимчасовій непрацездатності

- **Оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності** у випадках, зазначених у пунктах 1 і 7 частини першої статті 15 ЗУ № 1105-XIV, здійснюється за рахунок коштів роботодавця у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- Допомога по тимчасовій непрацездатності у випадках, зазначених у пунктах 1 і 7 частини першої статті 15 ЗУ № 1105-XIV, виплачується Пенсійним фондом України застрахованим особам **з шостого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності або до встановлення інвалідності** (встановлення іншої групи, підтвердження раніше встановленої групи інвалідності) відповідно до законодавства, **незалежно від звільнення**, припинення підприємницької або іншої діяльності застрахованої особи в період втрати працездатності, у порядку та розмірах, встановлених законодавством.
- У разі настання тимчасової непрацездатності у випадках, зазначених у пунктах 1 і 7 частини першої статті 15 ЗУ № 1105-XIV, **під час перебування у щорічній (основній чи додатковій) відпустці** допомога надається у порядку та розмірах, встановлених цим Законом.

Листок непрацездатності

- Підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є сформований на основі медичного висновку про тимчасову непрацездатність листок непрацездатності.
- **листок непрацездатності** - сформований програмними засобами електронного реєстру листків непрацездатності на підставі медичного висновку про тимчасову непрацездатність і зареєстрований за єдиним реєстраційним номером цього реєстру **електронний документ**, що є підставою для звільнення від роботи, призначення страхових виплат відповідно до законодавства про соціальне страхування.

Листок непрацездатності

- Листок непрацездатності формується в Електронному реєстрі листків непрацездатності на підставі інформації про медичний висновок (медичні висновки) у разі ідентифікації пацієнта як застрахованої особи в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
- Під час формування листка непрацездатності враховується інформація про основне місце роботи застрахованої особи, визначене за даними повідомлення про прийняття працівника на роботу.
- Сформований листок непрацездатності надсилається страхувальникам, з якими застрахована особа перебуває у трудових відносинах (**за основним місцем роботи та за сумісництвом**) через кабінет страхувальника на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України.

Листок непрацездатності

- **01 жовтня 2021 року – видача листків непрацездатності в електронній формі - для всіх закладів охорони здоров'я.**
- на період дії воєнного стану та протягом трьох місяців з дня його припинення або скасування у випадках, передбачених підпунктами 1 - 6 пункту 8 наказу МОЗ від 01.06.2021 № 1066, зокрема:
 - виникнення технічних проблем (помилки) щодо передачі даних між Електронним реєстром листків непрацездатності та Реєстром медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я, які призводять до неможливості формування електронного листка непрацездатності в Електронному реєстрі;
 - зупинення в умовах воєнного стану доступу користувачів електронної системи охорони здоров'я до центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я .
- застосовуються вимоги, визначені в Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, затвердженій наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13 листопада 2001 року № 455 (Паперовий ЛН)

Строки виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності

Рішення про призначення страхової виплати приймається страховальником або уповноваженими ним особами. Страховальник або уповноважені ним особи здійснюють контроль за правильністю нарахування і своєчасністю здійснення страхових виплат, приймають рішення про відмову в призначенні або припинення страхових виплат (повністю або частково), розглядають підставу і правильність видачі документів, які є підставою для надання страхових виплат.

- Документи для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності розглядаються **не пізніше десяти робочих днів з дня їх надходження**, а для призначення допомоги по вагітності та пологах - **не пізніше трьох робочих днів з дня їх надходження**.

*Повідомлення про відмову в призначенні допомоги із зазначенням причини відмови та порядку оскарження видається або надсилається заявникові **не пізніше п'яти днів** після прийняття відповідного рішення.*

- **Допомога по тимчасовій непрацездатності**, по вагітності та пологах **виплачується** застрахованим особам, які працюють на умовах трудового договору (контракту), інших підставах, передбачених законом, - **у найближчий після дня призначення допомоги строк, установлений для виплати заробітної плати**.

Зміни

- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування медико-соціальної експертизи та впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» від 19.12 2024 № 4170-IX (набрання чинності з 04.01.2025)
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування» від 18.12.2024 № 4158-IX (04.01.2025 окремі положення) (набрання чинності від 04.04.2025)
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сферах промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, державного гірничого нагляду, державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення» від 08.10.2024 № 3992-IX (набрання чинності 08.05.2025)
- Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо удосконалення порядку видачі, продовження та контролю за обґрунтованістю видачі листків непрацездатності та документів, що є підставою для їх формування» від 05.11.2025 № 4683-IX (набрання чинності 01.04.2026)

Зміни від 04.01.2025

Було до 04.01.2025

Частина друга стаття 15

Допомога по тимчасовій непрацездатності у випадках, зазначених у пунктах 1 і 7 частини першої цієї статті, виплачується уповноваженим органом управління застрахованим особам з шостого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності або до встановлення **медико-соціальною експертною комісією інвалідності** (встановлення іншої групи, підтвердження раніше встановленої групи інвалідності), незалежно від звільнення, припинення підприємницької або іншої діяльності застрахованої особи в період втрати працездатності, у порядку та розмірах, встановлених законодавством.

Чинна Норма

Частина друга статті 15

Допомога по тимчасовій непрацездатності у випадках, зазначених у пунктах 1 і 7 частини першої цієї статті, виплачується уповноваженим органом управління застрахованим особам з шостого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності або до **встановлення інвалідності** (встановлення іншої групи, підтвердження раніше встановленої групи інвалідності) відповідно до законодавства, незалежно від звільнення, припинення підприємницької або іншої діяльності застрахованої особи в період втрати працездатності, у порядку та розмірах, встановлених законодавством.

Зміни від 04.01.2025

До 04.01.2025

стаття 32

1. Медико-соціальна експертиза стійких обмежень життєдіяльності потерпілих здійснюється **МСЕК** відповідно до [Основ законодавства України про охорону здоров'я](#).
2. Ступінь втрати працездатності потерпілим установлюється **МСЕК** і визначається у відсотках професійної працездатності, яку мав потерпілий до ушкодження здоров'я, з урахуванням (за наявності) результатів заключного реабілітаційного обстеження після надання реабілітаційної допомоги мультидисциплінарною командою реабілітаційного закладу, відділення, підрозділу, внесеного до індивідуального реабілітаційного плану. Огляд потерпілого, складання, внесення змін до індивідуальної програми реабілітації проводиться **МСЕК** відповідно до законодавства.
3. Позачергова експертиза проводиться **МСЕК** за поданою у письмовій формі заявою потерпілого, страховика чи інших заінтересованих осіб, а у випадках, передбачених законом, - за клопотанням органів досудового розслідування або за рішенням суду (судді).

Чинна Норма

статті 32

1. Ступінь втрати працездатності потерпілим визначається **експертною командою з оцінювання повсякденного функціонування особи** під час проведення такого оцінювання.
2. Ступінь втрати працездатності потерпілим визначається у відсотках втрати працездатності, яку мав потерпілий до ушкодження здоров'я, з урахуванням (за наявності) результатів заключного реабілітаційного обстеження в рамках отримання реабілітаційної допомоги відповідно до [Закону України](#) «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».
3. Позачергове оцінювання **повсякденного функціонування особи** проводиться за заявою потерпілого. У випадках, визначених законом, проводиться перевірка обґрунтованості рішень, прийнятих під час оцінювання повсякденного функціонування особи.

Зміни від 04.01.2025

Було до 04.01.2025

Абзац другий частини другої статті 36

У разі якщо під час подальших обстежень **МСЕК** встановить потерпілому вищий ступінь втрати стійкої професійної працездатності з урахуванням іншої професійної хвороби або іншого каліцтва, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, такому потерпілому здійснюється одноразова страхова виплата, розмір якої визначається відповідно до відсотка, на який збільшено ступінь втрати працездатності порівняно з попереднім обстеженням **МСЕК**, виходячи з розрахунку семи мінімальних заробітних плат, встановлених законом на день настання права потерпілого на страхову виплату.

Чинна Норма

Абзац другий частини другої статті 36

У разі якщо **за результатами оцінювання функціонування особи** потерпілому встановлюється вищий ступінь стійкої втрати професійної працездатності з урахуванням іншої професійної хвороби або іншого каліцтва, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, такому потерпілому здійснюється одноразова страхова виплата, розмір якої визначається відповідно до відсотка, на який збільшено ступінь втрати працездатності порівняно з попереднім результатом медико-соціальної експертизи або оцінювання повсякденного функціонування особи, виходячи з розрахунку семи мінімальних заробітних плат, встановлених законом на день настання права потерпілого на страхову виплату

Зміни від 04.01.2025

Було до 04.01.2025

Абзац п'ятий частини третьої статті 36

Інші види реабілітаційних заходів здійснюються у разі, якщо потребу в них визначено висновком **МСЕК** та індивідуальною програмою реабілітації особи з інвалідністю (у разі її складання) відповідно до вимог [Закону України](#) "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні". Фінансування таких заходів здійснюється з програм державного бюджету відповідно до законодавства.

Чинна Норма

Абзац п'ятий частини третьої статті 36

Надання інших видів послуг та їх фінансування здійснюються за результатами **оцінювання повсякденного функціонування особи** та визначення потреб особи у соціальних послугах відповідно до законодавства.

Зміни від 04.01.2025

Було до 04.01.2025

Частини другої та шостої статті 41

2. Одноразова допомога виплачується потерпілому в місячний строк з дня визначення **МСЕК** стійкої втрати професійної працездатності, а в разі смерті потерпілого - у місячний строк з дня його смерті особам, які мають на це право.

6. Страхові виплати здійснюються протягом строку, встановленого **МСЕК** або ЛКК. Строк здійснення страхових виплат продовжується з дня їх припинення і до часу, встановленого під час наступного огляду **МСЕК** або ЛКК, незалежно від часу звернення потерпілого або заінтересованих осіб до уповноваженого органу управління. При цьому сума страхових виплат за минулий час виплачується за умови підтвердження **МСЕК** втрати працездатності та причинного зв'язку між настанням непрацездатності та ушкодженням здоров'я.

Чинна Норма

Частини другої та шостої статті 41

2. Одноразова допомога виплачується потерпілому в місячний строк з дня визначення **стійкої втрати професійної працездатності** за результатами розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а в разі смерті потерпілого - у місячний строк з дня його смерті особам, які мають на це право;

6. Страхові виплати здійснюються протягом строку, встановленого **медико-соціальною експертною комісією або експертною командою з оцінювання повсякденного функціонування особи** для повнолітнього потерпілого та ЛКК для неповнолітнього потерпілого.

Строк здійснення страхових виплат продовжується з дня їх припинення і до часу, встановленого під час наступного оцінювання для повнолітнього потерпілого та огляду ЛКК для неповнолітнього потерпілого, незалежно від часу звернення потерпілого або заінтересованих осіб до уповноваженого органу управління. При цьому сума страхових виплат за минулий час виплачується, за умови підтвердження втрати працездатності та причинного зв'язку між настанням непрацездатності та ушкодженням здоров'я.

ЗМІНИ ВІД 04.04.2025

Було до 04.04.2025

Абзац другий частини першої статті 22

Допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), допомога по вагітності та пологах застрахованим особам (у тому числі тим, які здійснюють підприємницьку чи іншу діяльність та одночасно працюють на умовах трудового договору) надається за основним місцем роботи (діяльності) **або** за місцем роботи за сумісництвом (наймом) у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Чинна НОРМА

Абзац другий частини першої статті 22

Допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), допомога по вагітності та пологах застрахованим особам (у тому числі тим, які здійснюють підприємницьку чи іншу діяльність та одночасно працюють на умовах трудового договору) **надається за основним місцем роботи (діяльності) та за місцем роботи за сумісництвом (наймом)** у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з урахуванням особливостей для страхових випадків, передбачених абзацом третім частини третьої статті 36 цього Закону

Зміни від 04.04.2025

Було до 04.04.2025	Чинна НОРМА
Абзац третій частини третьої статті 36 Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (оподаткованого доходу). При цьому перші сімнадцять днів тимчасової непрацездатності оплачуються роботодавцем за рахунок коштів підприємства, установи, організації.	Абзац третій частини третьої статті 36 Допомога по тимчасовій непрацездатності призначається та виплачується роботодавцем, у якого настав страховий випадок за соціальним страхуванням від нещасного випадку, у розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (оподаткованого доходу). При цьому перші сімнадцять днів тимчасової непрацездатності оплачуються цим роботодавцем за рахунок коштів підприємства, установи, організації. У разі перебування потерпілого у трудових відносинах з іншими страхувальниками (у тому числі здійснення підприємницької чи іншої діяльності та одночасної праці на умовах трудового договору) за місцями роботи іншими, ніж місце роботи, на якому настав страховий випадок за соціальним страхуванням від нещасного випадку, виплачується допомога по тимчасовій непрацездатності відповідно до розділу IV "Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності" цього Закону в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (оподаткованого доходу) незалежно від страхового стажу

ЗМІНИ ВІД 08.05.2025

Було до 08.05.2025

Частина друга статті 45

2. Страховими експертами з охорони праці можуть бути особи з вищою спеціальною освітою за фахом спеціаліста з охорони праці або вищою освітою за спеціальністю "Ерготерапія", або особи з вищою технічною чи медичною освітою, які мають стаж роботи на підприємстві не менше трьох років та відповідне посвідчення, яке видається **центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці.**

Пункт 3 частини другої статті 46

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці:

3) проводить технічне розслідування обставин та причин виникнення аварій, пов'язаних з використанням газу в побуті

Чинна НОРМА

Частина друга статті 45

2. Страховими експертами з охорони праці можуть бути особи з вищою спеціальною освітою за фахом спеціаліста з охорони праці або вищою освітою за спеціальністю "Ерготерапія", або особи з вищою технічною чи медичною освітою, які мають стаж роботи на підприємстві не менше трьох років та відповідне посвідчення, яке видається **у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.**

(Постанова КМУ № 466 від 18.04.2025 - Посвідчення видається Пенсійним фондом України або його територіальними органами на безоплатній основі та діє безстроково)

Пункт 3 частини другої статті 46

Виключається

Зміни від 01.04.2026

Було до 01.04.2026

Стаття 23

1. Підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є сформований на основі медичного висновку про тимчасову непрацездатність або документа, що засвідчує факт усиновлення дитини, встановлення опіки над дитиною, листок непрацездатності.

У разі роботи за сумісництвом, за трудовим договором (контрактом) одночасно із здійсненням підприємницької чи іншої діяльності підставою для призначення допомоги є копія листка непрацездатності, засвідчена підписом керівника і печаткою (за наявності) за основним місцем роботи. Для застрахованих осіб, які одночасно здійснюють підприємницьку та іншу діяльність і не працюють на умовах трудового договору (контракту), копію листка непрацездатності засвідчує установа охорони здоров'я, яка його видає. Порядок і умови видачі, продовження та обліку листків непрацездатності, здійснення контролю за правильністю їх видачі встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, за погодженням з уповноваженим органом управління.

Чинна НОРМА

Стаття 23

1. ...

У разі неможливості формування листка непрацездатності в електронному реєстрі листків непрацездатності підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є **листок непрацездатності у паперовій формі**.

Порядок і умови видачі, продовження та обліку листків непрацездатності в електронному реєстрі листків непрацездатності, обставини та **випадки оформлення листків непрацездатності у паперовій формі** встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, за погодженням з уповноваженим органом управління.

5. У разі видачі листка непрацездатності у паперовій формі для особи, яка працює за сумісництвом, на умовах трудового договору (контракту) одночасно із здійсненням підприємницької чи іншої діяльності, підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є **копія листка непрацездатності у паперовій формі, засвідчена підписом керівника і печаткою (за наявності) за основним місцем роботи такої особи**.

Зміни від 01.04.2026

Було до 01.04.2026

Стаття 27

1. Перевірка листків непрацездатності проводиться особами, уповноваженими правлінням Пенсійного фонду України на проведення перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності.
2. Порядок здійснення особами, уповноваженими на проведення перевірок обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 28

...

Чинна НОРМА

Стаття 27

1. Перевірка обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності проводиться визначеними уповноваженим органом управління посадовими особами територіальних органів уповноваженого органу управління, **а в разі необхідності перевірки медичних висновків про тимчасову непрацездатність - із залученням уповноважених лікарів, перелік яких затверджується уповноваженим органом управління.**
2. Порядок проведення перевірки обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності і документів, що є підставою для їх формування, а також вимоги до уповноважених лікарів визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 28

...

Оплата листків непрацездатності

При обчисленні середньої заробітної плати (доходу) для надання допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах враховуються всі види заробітної плати (доходу) в межах граничної суми місячної заробітної плати (доходу), на яку нараховуються страхові внески (*стаття 25 ЗУ № 1105-XIV*)

Порядок обчислення середньої заробітної плати для надання допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266.

Оплата листків непрацездатності

Сума страхових виплат застрахованій особі та оплати перших п'яти (сімнадцяти - за місцем роботи, де стався страховий випадок за страхуванням від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності) днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця **обчислюється шляхом множення суми денної виплати, розмір якої встановлюється у відсотках середньоденної заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) залежно від страхового стажу, якщо його наявність передбачена законодавством, на кількість календарних днів, що підлягають оплаті.**

Розрахунковим періодом, за який обчислюється середня заробітна плата, **є 12 календарних місяців перебування у трудових відносинах (з першого до першого числа)** за останнім основним місцем роботи застрахованої особи, що передують місяцю, в якому настав страховий випадок

Оплата листків непрацездатності (зміни з 01.05.2026)

У разі коли на момент настання страхового випадку застрахована особа працює за сумісництвом, на умовах цивільно-правового договору, провадить підприємницьку або іншу діяльність, пов'язану з отриманням доходу безпосередньо від такої діяльності, обчислення середньої заробітної плати (суми заробітної плати) здійснюється страховальниками окремо за основним місцем роботи, за сумісництвом та за місцем (місцями) провадження іншого виду (видів) діяльності. Розрахунковий період у такому разі визначається за кожним місцем роботи окремо.

Страхові виплати та оплата перших п'яти (сімнадцяти - за місцем роботи, де стався страховий випадок за страхуванням від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, які спричинили втрату непрацездатності) днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця здійснюються на підставі виданого в установленому порядку листка непрацездатності **(у разі видачі листка непрацездатності у паперовій формі - на підставі його копії, засвідченої в установленому законом порядку)** та довідки про заробітну плату за основним місцем роботи за формою згідно з додатком **або даних про нараховану заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), зазначених в індивідуальних відомостях про застраховану особу в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування**, за формою, встановленою Пенсійним фондом України. Якщо особа працює на кількох роботах за сумісництвом, додатково додаються довідки про середню заробітну плату за місцями роботи за сумісництвом.

Оплата листків непрацездатності

Застраховані особи, які протягом дванадцяти місяців перед настанням страхового випадку, за даними реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, мають **страховий стаж менше шести місяців**, мають право на страхові виплати відповідно до Закону в таких розмірах:

- 1) допомога по тимчасовій непрацездатності - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але **не більше за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку**;
- 2) допомога по вагітності та пологах - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але **не більше за розмір допомоги, обчислений із двократного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку**.

Особливості надання відпустки по вагітності та пологах

- ❑ стаття 179 Кодексу законів про працю України
- ❑ стаття 17 Закону України «Про відпустки»
- ❑ стаття 18 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»
- ❑ стаття 30 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»

На підставі медичного висновку жінкам надається оплачувана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів - 70) календарних днів після пологів, починаючи з дня пологів.

«За бажанням жінки та у разі відсутності медичних протипоказань частина відпустки тривалістю 70 календарних днів, передбачена до пологів, може бути перенесена та використана жінкою частково або повністю після пологів, починаючи з дня пологів. При цьому загальна тривалість відпустки не може перевищувати сумарно 126 календарних днів (140 календарних днів - у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів)»

Оплата тимчасової непрацездатності
за місцем роботи за сумісництвом

ПУНКТ 10 РОЗДІЛУ III ПОРЯДКУ
формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність
в Реєстрі мед. висновків в елек. системі охорони здоров'я (затв. Наказом МОЗ № 1066)

БУЛО	СТАЛО
Медичний висновок категорії «Вагітність та пологи» формується на 126 днів з дати в 30 тижнів вагітності...	...Медичний висновок категорії «Вагітність та пологи» формується з визначеної пацієнткою дати у період від початку 30 тижня вагітності та до дня пологів (включно). Якщо пацієнтка бажає перенести формування медичного висновку категорії «Вагітність та пологи» на строк пізніше ніж початок 30 тижня вагітності, вона пише заяву згідно з додатком 3 до цього Порядку (за винятком формування на додатковий період відповідно до абзаців одинадцятого-чотирнадцятого цього пункту). Якщо пацієнтці до дня пологів не було сформовано медичного висновку категорії «Вагітність та пологи», то медичний висновок категорії «Вагітність та пологи» формується з дати пологів.

Додаток 3
до Порядку формування медичних висновків про тимчасову
непрацездатність
в Реєстрі медичних висновків
в електронній системі охорони здоров'я
(пункт 10 розділу III)

Головному лікарю

(найменування закладу охорони здоров'я
чи прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)
фізичної особи - підприємця, яка одержала
ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики)

(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) пацієнтки)

ЗАЯВА

Я, _____,
(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності))
прошу сформувати медичний висновок про тимчасову непрацездатність категорії «Вагітність та пологи» з датою початку
_____ (_____) _____
(число, цифрою) (число, прописом)

_____, або дати пологів, якщо останні настануть раніше визначеної у цій заяві дати.
(місяць) (рік)

(дата написання цієї заяви)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Погоджено:

(найменування посади лікаря, який відповідно
до додатків 1, 2 до цього Порядку має право
на формування медичних висновків
про тимчасову непрацездатність категорії
«Вагітність та пологи»)

(найменування посади головного лікаря
закладу охорони здоров'я)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

«___» _____ 20__ р.

«___» _____ 20__ р.

Особливості надання відпустки по вагітності та пологах

Алгоритм дій

Підставою для призначення допомоги по вагітності та пологах є сформований на основі медичного висновку про тимчасову непрацездатність листок непрацездатності.

Сформований листок непрацездатності надсилається страхувальнику, з якими застрахована особа перебуває у трудових відносинах через кабінет страхувальника на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України.

Листок непрацездатності з причиною непрацездатності «Вагітність та пологи» вважається **виданим через сім днів з дати відкриття** листка непрацездатності.

Документи для призначення допомоги по вагітності та пологах розглядаються **не пізніше трьох робочих днів** з дня їх надходження.

Фінансування страхувальників для надання страхових виплат по вагітності та пологах здійснюється територіальними органами Пенсійного фонду України на підставі оформленої за встановленим зразком заяви-розрахунку, що містить інформацію про нараховані застрахованим особам суми страхових виплат за їх видами.

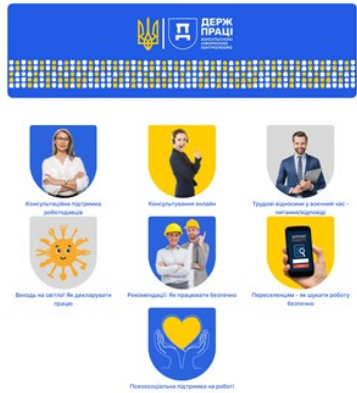
Територіальні органи уповноваженого органу управління здійснюють фінансування страхувальників **протягом трьох робочих днів після надходження заяви-розрахунку**, поданої в електронній або паперовій формі.

Допомога по вагітності та пологах виплачується у найближчий після дня призначення допомоги строк, установлений для виплати заробітної плати

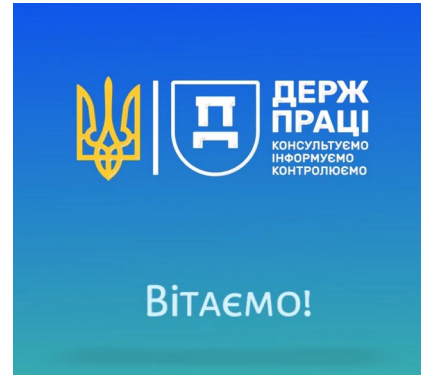
www.dsp.gov.ua

www.pratsia.in.ua

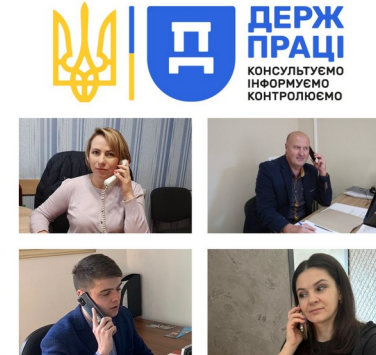
ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

Інформаційний
портал pratsia.in.ua

Анімаційні ролики
[https://
m.youtube.com/@user-
om9dz7ey4r/videos](https://m.youtube.com/@user-om9dz7ey4r/videos)

Сервіс онлайн консультацій
«Інтерактивний інспектор»

www.dsp.gov.ua

www.pratsia.in.ua